

אוצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

למי מקדושים אפנה?

"כששני חסידי ברסלב משוחחים, כדאי לתחוב את הראש ביניהם ולהאזין", כך אמר רבי אבא'לה, מגדולי חסידי ברסלב בדורות עברו.

האזנתי לאחרונה לדו-שיח אקראי בין שני חסידי ברסלב מחוגים שונים, והתברר לי שעדיין נותר לנו הרבה ללמוד זה מזה, כי מה שיש לאחד אין לשני, ותמיד יש צורך לקבל דין מן דין.

במודר 'מסילות' יש השבוע שאלה הריגה: את מי ממשפיעי חסידי ברסלב יש להעדיף? המשיב נותן בהם סימנים והוא אף קלע למטרה.

אך מסתבר "כי יש בכל אחד מישראל, דבר יקר מה שאין בחברו" (ליקוטי מוה"ר ח"א לה) ובפרט אצל המשפיעים השונים. לא ראי זה כראי זה. הצד השווה שבהם, שהם יכולים להאיר בנו זוויות שלא חלמנו עליהם.

העורך

הצדיקים במקום בית המקדש

ההסתכלות הנכונה על ההנהגה העליונה הוא אם כן כוח הראייה האמיתי שלנו, והוא הגורם לכך שבהיתן אכן יוא בית.

בית המקדש אמור היה להפיץ אורה לעם כולו ולתת לנו את התחושה האמיתית שה' אתנו ועמנו בהשגחה מלאה. מחלונות המקדש בקעה העדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל (שבת כב ע"ב).

אך כאשר גרמו העוונות, קיבלה 'רומי' את הכוח לכסות את העיניים שלנו. רומי הגדולה מכסה את ההגדלה - במקום לראות את החסדים בעין אמיתית ולהתקרב על ידה, היא גורמת לנו להשתקע בחומות; ורומי הקטנה מכסה את ההקטנה - במקום לראות נכונה את העושים ולהתרחק מן הרע בעקבות העושים, נתפס האדם לפחדים וחרדות בלבד;

הוא לא רואה כאן בית שיש בו הנהגה, וכל מה שנעשה עמו מוסוף לאטום את לבו יותר ויותר.

אפס כי גם בגלות השאיר הקב"ה בעולמו השראת שכינה מסוימת, כדי לגרום לבני העולם להיות 'בני בית'. זוהי השראת

השכינה על הצדיקים שמלמדים אותנו מה הכוונה בכל הטבה והענשה שנוהגים בנו מן השמיים; הם בונים את האימון בבורא העולם ומראים לנו שיש כאן הנהגה מופלאה - ובכך הופכים את העולם כולו לבית, ואותנו לבני הבית.

כל זה מועיל לנו כאשר אנחנו מכבדים ומייקרים את מה שהצדיק מגלה. אך כאשר 'רומי' מתגברת עליו, ואנו מואסים ביפי גילוייו של הצדיק, ואנו מורדים בהנהגה העליונה ומתחכמים לפרש את כל הקורות לנו כפי ראות עינינו - הדל הבית להיות בית, והיושבים בבית רואים לפנייהם רק תוהו ובוהו; החסדים כמו גם העושים אינם מקרבים, ולכל היותר גורמים להם לחרדה ותו לא.

תשעה באב, היום שהוקן לתקן את מה שקלקלנו בו, הוא העת לחזור ולכבד לפאר ולרומם את ההנהגה העליונה. עלינו להנמיך ולהשפיל את עצמנו בישיבה על הארץ ולמנוע את הכבוד מהגוף שבנחמותיו בחר לאטום את עיניו מכל הנעשה סביבו. ומאידך - לקונן, לבכות, להשתוקק ולכבד את ההסתכלות האמיתית על העולם, כפי שהצדיקים מלמדים אותנו, דבר שיגרום לבסוף שכל אחד מאתנו ייהפך לבן בית שמטופל בבית חם ומופלא.

ההשתוקקות הזאת גם תביא את הגאולה הכללית, כאשר השראת השכינה תחזור ותתגלה בבית המקדש, והנהגת ה' תתרום ותתכבד בעולם כולו.

(עפ"י ליקוטי מוה"ר ח"ב, סז)

'רומא' איננה רק שם של עיר בירה, אלא היא טומאה פעילה המורכבת משני סוגים: 'רומי רבתא' ו'רומי זעירתא', כלומר, רומא הגדולה ורומא הקטנה, והיא מתגלה כעננים שמכסים המערפלים את שדה הראייה האמיתי שלנו.

מה היינו אמורים לראות באמת ואיך מקלקלים העננים האלה את שדה הראייה?

ובכן, כאשר אנו אומרים 'בית' אין הכוונה רק לקירות ותקרה, אלא למשהו פנימי הרבה יותר. כאשר אנו אומרים על משהו שהוא בא מבית טוב' אין הכוונה לטיב האבנים והעצים שמהם נבנתה הדירה שבה גדל, אלא להתנהגות נאותה שבני הבית הזה הפכו לחלק ממנה.

יתירה מזו, כאשר שררה הרמוניה בין מנהיגי הבית למונהגים בו והם אכן התחנכו שם כראוי, זה נחשב ל'בית' אמיתי, והיושבים בו נחשבים - לבני הבית. אבל כאשר בני הבית הופקרו או כאשר משום סיבה שהיא הם מרדו בסמכות ההורית, כי אז גם זה לא נחשב לבית.

בבית ישנן הנהגות סותרות לכאורה. פעמים 'מגדלים' שם את הילד, כלומר נותנים ומיטיבים לו; ופעמים 'מקטינים' אותו, כלומר מענישים אותו ומונעים ממנו את ההנאה הרגעית.

כאשר שורר אימון בסיסי בין הילד לבין הוריו, והוא מכבד ומעריך אותם, כי אז גם ההגדלה וגם ההקטנה של ההורים הופכים לחלק מן החינוך שבונה את נפשו לעתיד. אך כאשר כל מציאותם של ההורים איננה מוצאת חן בעיניו, והוא חש לכוד בידם, כי אז גם ההטבה שלהם אינה מחנכת אותו אלא גורמת לו להיות אנוכי יותר. וכמוכח, גם ההענשה אינה מוסיפה לחינוך שלו אלא מייסרת אותו בלבד. ככל שירבו הימים בהם אין להנהגתם של ההורים חן בעיני הבן, כן יחדל הבית מלשמש 'בית' בעבורו והוא יגדל כבן בלי בית.

אבינו שבשמים מנהיג אותנו בהנהגה נפלאה ביותר; הוא בנה עבורנו בית, זהו העולם כולו. בבית זה הוא נוהג בסטנדרטים של 'הגדלה והקטנה'; הוא מוריש ומעשיר, מוחץ ומרפא. שתי ההנהגות המנוגדות הללו היו אמורות לחנך אותנו למאוס ברע ולבחור בטוב. אך זאת רק כאשר יש לנו אימון בסיסי בהנהגתו יתברך, כאשר אנו מאמינים שיש כאן אוהב ומרחם שפועל כל זאת.

ברם, כאשר האימון מתערער, הרי גם ההטבה העליונה גורמת לנו לאטימות לב רוחנית, והיא הופכת אצלנו ל'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה!'. אף הצרות והעושים גורמים לנו להתרחקות והרגשת נטישה, והם הופכים את הבית לחוסר בית.

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוה"ר ח"א	ליקוטי תפילות	ליקוטי היקוטי	הדף הימני
שבת	א	צח:	רמ"א	תקעו תקעו	מ"א
א	ב	צט:	רמ"ב	תקעו תקעו	מ"ב
ב	ג	צט:	רמ"ג	תקעו תקעו	מ"ג
ג	ד	ק:	רמ"ד	תקעו תקעו	מ"ד
ד	ה	ק:	רמ"ה	תקעו תקעו	מ"ה
ה	ו	ק"א:	רמ"ו	תקעו תקעו	מ"ו
ו	ז	ק"א:	רמ"ז	תקעו תקעו	מ"ז

יום של הפצה

ז' במנחה אב: לעי"נ הר"ר שמוחה ארזי בן שלום זצ"ל

ה במנחה אב

לעי"נ ר' משה בן אריה לייב ז"ל

לעי"נ כפי רבקה בת חורשיד מורים ע"ה

לעי"נ יוליה בת שמואל ע"ה

י"ל ע"י 'אוצרות ברסלב'

ת.ד. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב: (718) 8552121

מוקד הישועות: 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646

הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

החורבן הפרטי שלנו

לעיסוקים החומריים, כך שגם מצד הקב"ה תתחזק ההסתרה עד שמגיעים למצב כמו זה הנוכחי שבו "החושך יכסה ארץ" (ישעיה ס) – אדישות וקהות הושים משתררות כלפי כל דבר שבקדושה, ואפילו איננו חשים את האומללות שבמצבנו; "נפילתי ונשלכתי משמים לארץ, שהייתי במקום גבוה כזה ועכשיו נפילתי והחזרתי פני מהשי"ת ונשארתי אהור באחור... כי אין רחמנות גדולה מזו", כלשון רבינו בליקוטי מוהר"ן ח"א, קח.

אבל רבינו לא מסתפק בתיאור החורבן הרוחני, הוא גם מורה לנו את הדרך לבנין.

כדי לצאת ממצב ה"ברוגז" הזה, מהסתרת הפנים ההדדית, צריך "לשבור" אותו, להכיר ולהפנים עד כמה המצב הזה כואב ומבייש, להצטער על כך ולהאנח בשברון לב. שכן "אנחה שוברת חצי גופו של אדם" כפי שלימדנו חז"ל (ברכות נח ע"ב). בעת אנחה אדם פולט את ירוח החיים' הוא שקיבל 'מ'אחורי הגב', ומקבל רוח חיים חדשה, בבחינת 'ה'ארת פנים' כמו שכתוב: "באור פני מלך – חיים" (משלי טו).

זה ביאור הפסוק: "זבחי אלוקים רוח נשברה" (תהלים נא), כי האנחה בעת שברון לב היא קרבן העולה שצריכים להביא כדי לכפר על הכפירות שבלב שמביאות להסתרת הפנים, כמבואר במדרש (ויקרא ו): שעולה מכפרת על הרהור הלב.

בבירור שכל שחר שמפציע על העולם נועד אך רק לאפשר ולסייע לנו להתקרב יותר לאבינו שבשמים, עד שאפילו העיסוק בענייני העולם אינו מרחיק מהקב"ה, אלא אדרבה, מקרב אותנו לאבינו שבשמים.

מצב זה מכונה "פנים בפנים" – הן הקב"ה מאיר פניו אלינו, והן אנחנו זוכים לפנות אליו ולהפנות עורף לכל הדברים שמרחיקים אותנו ממנו יתברך.

לעומת זאת ישנו מצב שלצערנו מאז החורבן שקענו בו יותר ויותר, והוא 'אחור באחור' – כשלא זכינו לפנות אל ה' בלבד, 'ויפנו אלי עורף ולא פנים' (ירמיהו לב), כי אז גם הקב"ה כביכול מסתיר את פניו מאתנו, כמו שנאמר: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" (דברים לא). הוא כביכול מוכרח לתת חיים ושפע לעולם, כדי שלא ייחרב לגמרי, אבל כמו מי שמשליך את ההטבות שלו מאחורי גבו, כלומר, הוא נותן ואנחנו מקבלים אבל איננו רואים ומרגישים מיהו הנותן.

במצב כזה, במקום שהשפע והחיות יובילו לקשר ולהכרה בה' הנותן את השפע, הם רק מרחיקים אותנו מה' עד שההסתרה והחושך שולטים בבריאה, כאשר נדמה כאילו יד הטבע והמקרה היא זו שפועלת ועושה את הכל כביכול.

מצב עגום זה עלול להביא לירידה נוספת, כשהקב"ה מסתיר את פניו, ואנחנו עלולים לפנות יותר ויותר

"עולה באה על הרהור הלב... כי כל הנפילות באין מהמת קלקול האמונה... נמצא מהחור פניו מהשי"ת, כמו שכתוב 'נורו אחור' (ישעיה א), והשי"ת ג'כ מסתיר פניו ממנו... וצריך להביא ע"ז עולה... כשמשבר את רוחו בקרבו ומתבייש... ומרחם על עצמו.

"כי אין רחמנות גדולה מזו... כי כשמשבר את לבו, בודאי מאנה ומוציא רוח ומכניס רוח... ובא אל בחינת פנים בפנים".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, קח)

"אם יהודי אינו מסוגל לבכות על חורבן בית המקדש, שיבכה על החורבן של עצמו" אמר בעל החידושי הרי"מ מגור. בית המקדש וכל מה שקשור אליו רחוקים מהתודעה שלנו, כך שקשה לנו להרגיש את החסר שלהם. אבל את הריחוק שלנו מה' – אנחנו בהחלט מסוגלים להבין ולהרגיש. ועוד אידך.

הנביא ישעיהו מבכה את מצבנו הרוחני במילים קשות: "הוי גוי חוטא, עם כבד עוון, זרע מרעים..." (ישעיהו א) ההדרדרות הרוחנית שלבים רבים לה, אבל השיא הוא "נורו אחור".

הקב"ה מנהיג את העולם בשני אופנים: יש מצב של הארת פנים ובה מרגישים את ההשגחה שלו בעולם, רואים ומבינים שכל השפע בא רק ממנו יתברך, חשים

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

ר' נחמן בן ר' הירש – שמש ה"קלויז"

על פקודיו תוך שהוא מצביע על חבורת חסידי ברסלב: "את מי הבאתם לנו? חבורת משוגעים?! ופנותו אל החסידים, שאג: "ברחו מכאן, ומהר!"

כך ניצלה החבורה ממוות בטוח. מלבד רבי נחמן שמש ה"קלויז", שעלה עולה תמימה לה'.

הותיר אחריו דור ישרים וכשרים.

השם יקום דמו.

(הערה: בשבוע שעבר במאמר על ר' משה דוד טעבל איזנמן, נשמטו בכותרת שני שמותיו הנוספים, וכך לא ניתן היה להבדיל בינו ובין ר' משה איזנמן, אף הוא מחסידי ברסלב באוסטרובצה)

נקודה

מה לאדם מת להיות עצוב
כשיש לו זקן ופאות?!

(שיח שרפי קודש ח"ב ריט)

אוקראינים עורכים פוגרומים וטובחים וגוזלים באין מפריע.

פורעים אלו שזנו את הקומוניסטים, וכיון ש"הלכה היא – בידוע שעשו שונא לעקב", מצאו עילה להיטפל ליהודים, בטענה שהם תומכי התנועה הקומוניסטית.

באותה שנה טבחו ביהודים רבים, ביניהם הקדוש רבי אלטר מטפליק הי"ד והקדוש רבי מוט"ל שוחט מברסלב הי"ד.

באחד מימי הקיץ של אותה שנה, פרץ גודד פורעים לבית הכנסת של חסידי ברסלב – ה"קלויז" באומן. המתפללים, שמספרם היה כחמישים נפש, נצטוו לצאת ולרוץ תחת שמירה כבדה לעבר 'גן סופיה'.

ר' נחמן, שמש הקלויז דנו, שהיה כבר זקן וחלש, לא הצליח לעמוד בקצב הריצה המהירה ואחד הפורעים רצחו נפש.

שאר המתפללים, ביניהם רבי שמשון ברסקי, רבי אלחנן ספקטור ועוד רבים מגדולי חסידי ברסלב הובאו למגרש בגן סופיה, לשם הגיעו עוד קודם לכן שאר יהודי העיר. הרשעים החלו מכים בהם באכזריות וצועקים לעברם: "וודו על האמת, קומוניסטים אתם!"

ואז, במפתיע ובדרך נס, קם אחד ממפקדי הפורעים וצעק

איש אחד היה מתלמידי מוהרנ"ת, ולו בן שובב מאד, שגרים נוקים לאנשים. אביו הצר מאוד על מעשי שובבותו של בנו, ובצר לו פנה אל מוהרנ"ת ושאלו מה יעשה בעניין.

באותה עת היה הבן המדובר נער צעיר. תשובת מוהרנ"ת לאביו היתה: "הפש עבורו שידוך".

עשה האב כעצת רבי נתן, ואכן עלה בידו לחתן את בנו.

וראה זה פלא: תיכף לאחר נישואיו, התחולל בו מהפך עצום. הוא השתנה מן הקצה אל הקצה והפך לעובד ה' המסור בכל לבו לדברים שבקדושה.

אותו בן, לא היה אלא רבי הירש המכונה בפי הילדים "דער וויסער פעטער" (= הדוד הלבן). מקורב היה לחסיד הנעלה רבי נחמן מטולטשין שחיבבו עד מאוד.

לרבי הירש נולד בן, שלימים נודע כר' נחמן שמש ה"קלויז" באומן. כפי הידוע, היה סב סבו של רבי נחמן, מתלמידי רבינו.

עד זקנה ושיבה היה ר' נחמן דואג בנאמנות ומסירות לענייני הקלויז כגון ניקיון וכדומה, וזאת, לצד עבודתו את בוראו בדבקות.

שנת תרע"ט היתה שנה קשה ביותר ליהודי אוקראינה וחסיד ברסלב בתוכם. באותם ימים הוצא ה"צאר" להורג ובכל מקום התחוללו מהומות, כאשר קבוצות פורעים

זעקות במערת צדקיהו

נוראות ומחרידות לב. בניי לבניי נשמעו מפיהם פסוקים שונים של זעקה לה, שמות הצדיקים, ולאחר מכן – 'תקון הכללי'.

כעבור שעה של זעקות ובכיות, פתח רבי יונה בקריאה מהדהדת: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" – – – אך סיים את זעקתו, קראו כולם אחריו קריאת 'שמע ישראל', כסבורים שכאן יסיימו את חייהם – – – הילדים הרכים פרצו בבכי מר – – –

וכאן צמחה לפתע הישועה. כרבע שעה לפני שקיעת החמה נשמע פתאום קולו של אחד מבני החבורה שהרחיק לכת יותר מן השאר: "הנה! הנה! מצאתי את הפתח, בואו לכאן מהר, בטרם תשקע השמש!"

אלא, שעקב הריחוק ממנו לא הצליחו להגיע אליו. הם סבבו וסבבו כשכל העת הוא מרים קולו כדי שיוכלו למוצאו. עד שבסופו של דבר עלה בידיהם להגיע למקום שבו עמד. כשהגיעו אליו, התחילו לרקוד ולשמוח בכל עוז כשבפיהם שירי הודיה לה: על שהוציאם ממעמקים.

מתוך שמחה והתרגשות על הנס שהתרחש להם, נעמדו להתפלל מנחה בקולי קולות, מעומקא דליבא.

הרה"ח ר' נחמן בורשטיין ששמע את הסיפור מפי החסיד רבי יענקל מלמד (קלמנוביץ) מוסר כי רבי יעקב היה שם עם האנשים וסיפר שחלק מהם לא האמינו שיצאו חיים מהמקום הזה, כיוון ששמועות התהלכו שהיו מי שנכנסו למערה ולא נודעו עקבותיהם.

אבל חז"ל כבר אמרו: "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים", ואכן נתקיים בהם הכתוב: "ויצעקו אל ה' בצר להם – ומצוקותיהם יוציאם".

הרב הביא אותם לחדור פנימה יותר מתמיד. שעה ארוכה בילו בתפילה ובהתבודדות. אולם, כאשר רצו לצאת אל אור היום, גילו כי הדבר אינו עולה בנקל. החושך במעמקי המערה היה כפול ומכופל, וכל שיוכלו היה רק לגשש בכתלי האבן ולנסות למצוא את דרכם אל הפתח.

אלא שככל ששוטטו בפנים, הבינו כי הם הולכים ומסתבכים – – –

שעות ארוכות של גישושים בפיתולי המערה, העלו חרס. הלילה עמד לרדת, והם ידעו שסיכוייהם על פי דרך הטבע להחליץ מאן, פוחתים והולכים. נרות לא היו להם, וגם אוכל ומים לא הביאו עמם, כיון שלא שיערו שיתעכבו במקום. הם ידעו כי גם אם יקראו בכל כוחם לעזרה, זעקותיהם לא ישמעו בחוץ.

היו ביניהם גם ילדים צעירים שנתפסו לפחד ולבהלה. ואז, לאחר שעות ארוכות שסבבו סחור סחור בסעיפי המערה הענקית, נעמד החסיד רבי יונה לבל וקרא אל החבורה: "חברים יקרים ואהובים, ניסינו כל שביכולתנו. עתה נותר לנו רק דבר אחד – לזעוק אל השם יתברך. מלבדו – איש לא יעזור לנו!"

האות ניתנה, ובבת אחת פרצו מפיות כולם שאגות

ירושלים עיר הקודש ידעה בסוף תקופת שלטון האנגלים תהפוכות שונות, תנועות שונות כמו ושמנו להן למטרה להתנער מעול השלטון הבריטי, ואילו אלה האחרונים הכבירו עולם, היו מטילים 'עוצר' מפעם לפעם ועוקבים בשבע עיניים אחרי כל עובר ושב.

בתנאים שכאלו, לא תמיד יכלו חסידי ברסלב בעיר העתיקה לצאת כהרגלם אל מחוץ לשוב ולהתבודד בינם לבין קונם בהרים ובשדות.

אך הלבבות הבעורים מצאו להם עד מהרה מקום מפלט חילופי, בו יוכלו לתת דרוור לנפשם ההומיה ולזעוק אל המלך:

בצידה המערבי של עיר הקודש והמקדש, למרגלות החומה העתיקה, קיימת 'מערת צדקיהו', הלא היא המערה עליה מסופר במלכים ב' פרק כ"ה, שדרכה נמלט צדקיהו המלך מחיל הבבלים.

ארוכה היא מערה זו, אולמות רחבים, אלו לפנים מאלו חצובים בה. חסידי ברסלב היו באים לשם ומתבודדים במסתריה וחביוניה, יושבים בסתר ומחלים פני מלך.

בני החבורה התקדמו לעבר פתח המערה, ועד מהרה נבלעו בתוכה. הפעם העמיקו לכת יותר. אולי מספרם

השבוע לפני...

השבוע לפני 108 שנה

■ 'מקורב חדש' הגיע לאומן

אברך בשנות השלושים לחייו היה ר' שמואל מאיר אנשין, עת זכה להתקרב לברסלב. במסגרת חיפושיו אחר האמת, היה תר במקומות שונים, אך כעבור זמן שב אל עיירת מולדתו זינקוב הסמוכה לקמניץ, כשכולו מאוכזב מעולם השקר, הלהוט אחר הממון והכבוד.

באחד מימי הקיץ של שנת תרס"ג, ביקר ר' שמואל מאיר בברדיטשוב. חפצה ההשגחה העליונה להפגיש בינו ובין אחד מהמיוחסים שבחסידי ברסלב, והוא הגיע אל ביתו של החסיד הנלהב רבי ברוך גלנט.

רבי ברוך פתח עמו בשיחה יוצאת מן הלב, ואגב כך הראה לו את הספר הקדוש 'ליקוטי הלכות' שהיה ספר נדיר למדי בתקופה ההיא, עד כדי כך שאפילו אצל חסידי ברסלב עצמם לא היו נמצאים כל כרכי הספר.

ר' שמואל מאיר שהיה מטבעו חובב ספרים ובקי גדול בספרי חסידות, הביט בדפי ה'ליקוטי הלכות'. דפדף פה ושם, אחר הפטיר: "נו, עוד ספר חסיד..."

"אם כן", נענה רבי ברוך כשזיק של ניצחון בעיניו, "בוא ואראה לך שאין זה 'עוד ספר'..."

השניים התיישבו והתחילו להגות בליקוטי הלכות כמשך שעות ארוכות, כשר' שמואל מאיר מרגיש מרגע לרגע שהנה מצא את שאהבה נפשו; בשרות הנשגבות הללו נמצאת האמת שאותה הוא מחפש זה שנים רבות – – –

כך ישבו כל הלילה ורק כאשר חדרו קרני השמש לתוך החדר הבחינו כי הלילה חמק עבר והגיע זמן קריאת שמע של שחרית... לא יצאו ימים רבים, וברוב תבערת לבבו החליט ר' שמואל מאיר לנסוע לאומן, אל ציון הצדיק הקדוש אשר ממעיינו נובע מקור החכמה שאליו התודוה זך מקרוב.

ביום ה' באב שנת תרס"ג דרכו רגליו לראשונה בדי' האמות הקדושות של ציון רבינו. הוא השתטח על הקבר מתוך כיסופים עזים להדבק בצדיק האמת וללכת בדרכיו.

מאן ואילך, במשך שלושה חודשים, הקדיש מדי יום ביומו שעות רבות ללימוד הספר הקדוש 'ליקוטי הלכות'. יושב היה בקלויז העתיק שבאומן והוגה בספר ברציפות, עד שכונה בפי באי הקלויז 'דער גלאק' (= הפעמון), שכן היה עקבי ביותר בשעות הלימוד הקבועות.

לקראת חנוכה של שנת תרס"ד הצליח לסיים את כל שמונת כרכי הספר הקדוש ליקוטי הלכות. או אז החל להתקרב לגדולי החסידים, ובמיוחד נקשרה נפשו בחסיד המופלג רבי אברהם ב"ר נחמן. בהוראתו עלה לארץ ישראל, שם נשא לאשה את בתו של רבי יעקב צבי פילמר מחסידי ברסלב בברדיטשוב, וזכה לזרע ברוך ה'.

(ביצילו של הרבי' עמוד 27 ומפי המושפחה)

לחידודא

חידה מס' 109

רבינו הוא "קנקן חדש מלא ישן" או "קנקן ישן מלא חדש"?

הפתרון לחידה מספר 108

על כמה דפי גמרא אמר רבינו שהם 'מעט'?

119 דפים, שהם 'מעט' בגימטריה (חיי מוהר"ן, תקנו)

זכה בהגרלה לחידה מס' 107

יהודה קרונובר, כוכב השחר.

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

שאלה:

למי מאנשי רבינו בדור הזה צריך להתקרב?

תשובת הרב אהרן פנחס גורנדמן:

השאלה לכאורה קשה מאוד, ועל פניו נראה שאין אפילו את מי לשאול, כי יתכן שכל אחד חושב שהרב אליו הוא מקורב הוא הגדול והאמיתי מכל אנשי רבינו שבדור, ורק אליו ראוי להתקרב. אבל האמת היא שהפתרון לשאלה הרבה יותר קל משנדמה, כאשר זוכרים דבר אחד פשוט: רבינו מוביל את כל אחד מאיתנו בלי יוצא מן הכלל בדרך פרטית.

בספר הקדוש 'סיפורי מעשיות' מספר רבינו על 'בעל תפילה' שהיה נותן לכל אחד ממקורביו מה שהיה נחוץ לו. לאחד שלדעתו הוא צריך ללכת במלבושי זהב – היה נותן לו; ולאחר שלדעתו הוא צריך ללכת בבגדים קרועים – היה נותן לו, וכן הלאה.

רבינו מוהר"ן זי"ע הוא הרבי של כל ישראל, ובעם ישראל קיימים כל סוגי האנשים; יש אנשים שגדלו בבתים קדושים, את אלה מוליך רבינו בדרך המתאימה להם. יש שצמחו במדבר שממה, ואת אלה מוליך רבינו בדרך שמתאימה להם. יש שגדלו בבתים קדושים ובכל זאת עברו למדבר שממה וכו' וכו'. רק צדיק האמת יודע כל אחד מאין בא ומה נחוץ לו, ובאיוו דרך להוליך אותו כדי שייגיע לתיקונו.

אך לפעמים קורה שהיה ראוי לאדם מסוים שיתקרב לדרך מסוימת אצל רבינו, אבל הוא עצמו אינו מוכן להצטרף לקבוצה המתאימה כי יש שם אנשים שנחשבים למשונים או כמי שהולכים בדרך הפוכה מהמקובל, וכדומה.

יש לזכור, שעד לפני שנות דור, כל מי שבשם 'ברסלבר' יכונה, היה נחשב להריג. בין ה'חריגים' האלה היו מוהר"נת, הרב מטשערין ועוד צדיקי עליון נוראים. התייחסו אליהם כאל 'כת' ורדפו אותם עד חורמה. אבל היום, זה נהיה מוכבד להיות ברסלבר, וכבר לא נאה להיחשב להריג, ולכן מתרחקים מקבוצה שנחשבת להריגה.

אך כל החפץ באמת, נותנים לו מלאך של אמת. ואם אחרי שהתקרב אל מי מאנשי רבינו ימשיך לחפש את האמת ולא יחשוב שהגיע אל המנוחה ואל הנחלה, יתכן גם שאחרי זמן מה רבינו יקח אותו מרב זה ויקרב אותו לרב אחר – הכל על פי צרכיו. אבל אם יפיד להתקרב רק למי שמכובד להתקרב אליו, כי אז גם עבודת השם הראויה לו לפי ערכו לא תהיה לו, וגם כבוד לא יהיה לו, ומן הסתם יעבור התפוחות והרפתקאות עד שייגיע למקומו הנכון.

חבל על הסבל המיותר וחבל על הזמן. יש להתפלל לה' יתברך ולבקש ממנו שיקרבנו לרב אמיתי מאנשי רבינו, רב שמתאים לנו, ובל נדאג מ"מה יאמרו".

... "ויותר מכל התורות והתיקונים שגילה", כותב מוהר"נת על רבינו, "יקר מה שאמור לסמוך על כוחו הגדול".

בכל מקרה, אנו ברוך השם בידיים טובות.

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה" (דברים א, א)

"לפי שהן דברי תוכחה... סתם הדברים והוכיחן ברמו, מפני כבודן של ישראל" (רש"י)

תוכחה היא אומנם דבר גדול, והיא מצווה המוטלת על כל אדם הרואה שחברו אינו מתנהג כשורה, ככתוב: "הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא ט) – אף על פי כן, לא כל אחד ראוי להוכיח, כמו שאמר רבי עקיבא בדורו: "תמה אני אם יש בדור הזה מי שראוי להוכיח" (ערכין טז ע"ב).

זאת משום שכאשר מוכיחים אדם ומזכירים לו את מעשיו הלא-טובים, אפשר לקלקל אותו, יותר מאשר להועיל לו.

שכן, המעשים הרעים, מסביר רבינו, מעלים 'ריח רע' שמחליש את הנשמה שנהנית מריח טוב, כמו שאמרו חז"ל (ברכות מג ע"ב). כך שהמוכיח עלול רק לייאש את חברו ולהביאו לקלקולים גדולים יותר.

רק צדיקים יודעים להוכיח כך שיתעורר הטוב שבאדם, שיתגבר ויתחזק. שכן הם מזכירים את הרע של האדם רק ברמו, כך שתוכחתם גורמת לאדם להכיר במעלת נשמתו כיהודי ולהבין שיש לו הכוח לצאת מהרגליו הרעים ולשוב בתשובה שלמה.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב, ה)

אומן ראש השנה
ההרשמה בעיצומה
החל מ-
\$655 | \$535
אחרי שבת
02-5410100

היכן רכשת כרטיס? זה באמת לא משנה! אצלנו
ניתן להשיג את כל שירותי הקרקע: לינה, ארוחות, הסעות, ברמה הגבוהה ביותר!
ESL
א.א.א. אָל
02-999-72-72
רח' חפץ חיים 33 (ליד זכרון משה) ירושלים

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה וצלחה, לרווח ופנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

זמנת עולם בהפצת האוצרות				המפיעים			
<p>ירושלים הר"ר שמעון תפילינסקי הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש הר"ר זאב בן ששה ליבנובשי הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר אבימלך עוזרי הי"ד בני וחתני תרמו והפיצו 500 גליונות לכבוד שמחת הבר מצוה להב' נתן נ"י זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בני ברק הר"ר אהרן פרקש הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסים הבן נתמן שיחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש - צפת הר"ר נעם יהודה ברנד הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסים הבן בעלזל הי"ד ומחונת</p>	<p>בית שמש - מודיעין עילית הר"ר נתמן קלצקי הי"ד והר"ר יצחק אנשין הי"ד והר"ר משה דוב רוזנפלד הי"ד והר"ר נתמן רוזנפלד הי"ד והרב נתמן בריינס הי"ד והר"ר משה גולשבסקי הי"ד והר"ר שמואל רוזנפלד הי"ד והר"ר עמרם יוסף רוזנפלד הי"ד והר"ר נתן רוזנפלד הי"ד והר"ר שמואל מאיר חשין הי"ד</p>	<p>מספחת בנדרסקי הי"ד והר"ר ראובן יהב הי"ד והר"ר דובי ציסמרו הי"ד והר"ר אורי דמארי הי"ד והר"ר יואב גרנט הי"ד והר"ר אהרן זהר הי"ד והר"ר אפרים טיישר הי"ד והר"ר מאיר יחיא הי"ד והר"ר אברהם לנדאו הי"ד והר"ר שלמה מוכתר הי"ד והר"ר דניאל סבא הי"ד והר"ר אורן קרצ'י הי"ד</p>	
<p>ירושלים נתרם והפיץ 500 גליונות להצלחת נתנאל בן שושנה ילי להצלחה בחתונות ובשמחת זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו להתברך בכל מילי דמיסב</p>	<p>צפת הר"ר משה מתתיהו קנע הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש הר"ר אברהם מאן הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש הר"ר חיים אריה פראנק הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסים הבן יחזקאל שיחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>הר"ר שמואל בנימין סופר הי"ד תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסים הבת שתחי' זכות ההפצה ויזכי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>תרמו והפיצו 2000 גליונות לעי"נ אביהם וחונתם הר"ר א' אלעזר מרדכי ב"ר דוד רוזנפלד זצ"ל נלב"ע ז' א' תשל"ט תנצב"ה.</p>	<p>תרמו והפיצו 3500 גליונות לעי"נ הר"ר שמחה ארז ז"ל ב"ר יבלחט"א שלום בנדרסקי נלב"ע ז' א' תשס"ט תנצב"ה.</p>	

מקייב לאומן רק עם בעלי הנסיון!
באים, מעבירים ברקוד, עולים על הספרינטרים ונוסעים!
הטמעת המערכת במסופונים מאפשרת אימות נתונים בשטח והתמודדות עם אלפי נוסעים בו זמנית

EuroPnIm 02-800-8080

אומן ראש השנה החל מ- \$487*
תאריכים < שעות < מחירים הכי טובים <

EuroPnIm 02-800-8080